

Vestlandsrådet

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep

0032 OSLO

24.03.2015

Deres ref.:

Saksbehandler: Odd Erik Hansgaard
Direkte innvalg: +4791322463

Saksnr. 15/6796-1
Løpenr. 20004/15
Arkivnr.

NOU 2014:14 FAGSKOLEN-ET ATTRAKTIVT UTDANNINGSVALG AU-SAK 8/15 (VESTLANDSRÅDET)

Arbeidsutvalget i Vestlandsrådet vedtok på sitt møte 19. mars 2015 følgende høringsuttalelse:

Vedtak:

Fylkeskommunane overtok i 2010 som følge av Forvaltningsreforma ansvaret for drift og finansiering av fagskoleutdanning. Fylkeskommunane skal ha ansvar for at det fins eit tilbod av godkjent fagskoleutdanning i fylket som tek omsyn til lokalt, regionalt og nasjonalt kompetansebehov. Fagskoletilbodet i fylket kan enten realiseras i eigen regi eller gjennom finansiering av private tilbydarar.

Fylkeskommunane på Vestlandet eig og driv fagskolar i eigen regi. Det er derfor naturleg at fylkeskommunen har synspunkt på framtidig finansiering og organisering av fagskolesektoren. Våre fagskolar har tilbod som kor fleire er dyre å drifte for fylkeskommunen, men som er særskilt viktige for næringslivet i fylket.

Vestlandsrådet gir slik høringsuttale til Kunnskapsdepartementet:

Staten bør:

1 Opptakskriterium og studentrettar (tiltak 1,2,3,4,6,9,10)

Fagskoleutvalet peiker på fråvær av heilheitleg opptakssystem, at fagskolesektoren har fleire aktørar å halde seg til, samt at den har ei uklar rolle i utdanningssystemet.

Vestlandsrådet støttar etablering av ei nasjonal opptaksforskrift for fagskolen – og at denne vert knytt til samordna opptak, at fagskolelova og studentsamskipsnadslova vert endra slik at studentar og fagskolar vert knytt til samskippnader – slik at studentane sine rettार vert styrka, og at det vert utstedt vitnemål i staden for kompetansebevis.

Vestlandsrådet støtter tiltak 1,2,3,4,6,9,og 10.

2 Synleggjere og auke omdømme til fagskolen (tiltak 5,7,8,11,12)

Fagskoleutvalet meiner at fagskolesektoren er lite synleg og har uklart omdømme.

Utvalet foreslår at synleggjeringa bør skje både gjennom rådgivingstenesta i grunnskole og vidaregåande opplæring og gjennom karrieresentra i fylkene. Dette vil og bidra i arbeidet med å auke rekrutteringa til fagskolane.

Ein måte å styrke omdømmet på er å innføre graden fagskolekandidat for oppnådd kompetanse etter to års studiar. Utvikling av overgangsordning mellom fagskole og U/H-sektor er og viktig.

Vestlandsrådet støttar tiltaka, men Møre og Romsdal fylkeskommune ønskjer at det blir ei anna benevning enn fagskolekandidat. Benevninga bør henge saman med fagretning, til dømes; fagskolenautikar. Dette vil bidra til å auke attraktiviteten til fagskoletilboda.

Vestlandsrådet støttar tiltak 5,7,8,11 og 12.

3 Eigerskap og regional organisering (tiltak 13,14)

Utvalet foreslår både å regionalisere fagskolane til større, robuste einingar (mellom 5 og 9), samt å føre ansvaret for dei offentlege fagskolane tilbake til staten, noko dei grunnleggjend med manglande utvikling av sektoren.

Vestlandsrådet er til ein viss grad einig i at det trengs større fagmiljø – men meiner at utvalet sitt forslag er for drastisk – og derfor er vanskeleg å støtte slik det no står. Reduksjon i antall fagskolar må vere eit resultat etter ein prosess der partane i arbeidslivet blir høyrte.

Å flytte ansvaret for fagskolane frå fylkeskommunen til staten vil etter Vestlandsrådet si meining ikkje automatisk bety at sektoren får eit løft. Det er mykje meir avgjerande for utvikling både av eksisterande og nye tilboda at staten tar eit større ansvar for å finansiere dei reelle kostnadene for dei ulike fagskoletilboda.

Vestlandsrådet meiner at ein må arbeide for å utvikle robuste fagmiljø. Arbeidet med dimensjonering er og enklare med god kjennskap til dei behova næringslivet i fylket har. Ein statleg overtaking av fagskolen vil gjere det vanskeleg å koordinere tilbodet med næringslivets behov i regionene.

Vestlandsrådet støtter ikkje tiltak 13 og 14.

4 Godkjenning og akkreditering (tiltak 15,16,17,18)

Utvalet foreslår å etablere ei godkjenningsordning bygd på institusjonsakkreditering der akkrediterte fagskoler sjølv kan endre eigne utdanningstilboda innafor statlege finansielle rammer.

Vestlandsrådet slutter seg til desse forslaga då dagens system er for tungrodd og tidkrevjande. Ei slik ordning vil og bety langt færre sjølvstendige fagskoler, då dei små fagskolane vil måtte samarbeide administrativt om ei slik ordning – og dei offentlege fagskolane blir stimulerte til nærare samarbeid og administrativ samanslåing der dette er hensiktsmessig.

Vestlandsrådet støtter tiltak 15,16,17 og 18.

5 Organisering og representasjonsordningar (tiltak 19,20,21)

Utvalet foreslår her å gjøre tydeleg sjølvstende til fagskolen gjennom å markere kor viktig rolla til styret er. Forslaget er omtrent likt ei ordning som og finst i U/H-sektoren.

Vestlandsrådet ser ikkje at dei føreslåtte tiltaka vil bidra til å gjøre fagskolen meir tydeleg, eller til å auke attraktiviteten eller effektivisere drifta. Næringslivet må vere sterkt representert

i fagskolestyret og fylkesrådmannen ser ikkje at det er naudsynt med ytterlegare presisering i fagskolelova.

Vestlandsrådet ber om at departementet vurderer om studentar og tilsette skal gis stemmerett i styret.

Vestlandsrådet støtter tiltak 19,20 og 21.

6 Nasjonale fagorgan og kvalitetsordningar (tiltak 22,23,24,25,26)

For å forsterke samarbeidet med arbeidslivet, og auke oppslutninga og rekrutteringa til fagskoleutdanning meiner utvalet det er naudsynt at staten tar eit sterkare grep om nasjonale fagorgan. Nasjonalt fagskoleråd bør i større grad enn i dag ha ei rolle i forhold til auka samarbeid med arbeidslivet, og bidra til utforming av politikk på fagskoleområdet. Nokut vert peika på som det organet som bør godkjenne kvalitetssystema til fagskolane.

Vestlandsrådet ser at det er eit behov for styrking av fagskolesektoren gjennom desse organa. Når det gjeld arbeidet med dimensjonering av tilbod blir samansetninga av rådet viktig, likedan samarbeid med regionalt næringsliv.

Vestlandsrådet ber om at departementet vurderer om studentar og tilsette skal gis stemmerett i styret.

Vestlandsrådet støtter tiltak 22,23,24,25 og 26.

7 Kompetansekrav (tiltak 27,28,29,30)

Utvalet har ei oppfatning av at fagskolesektoren har for svak utdanningskvalitet, og at den manglar anerkjenning i arbeidslivet generelt. Utvalet meiner derfor at det å styrke skolanes administrasjon og pedagogiske miljø er eit viktig tiltak for å auke kvaliteten og relevansen til fagskolane. Dei ser for seg at det å ha færre og meir robuste miljø vil være eit verkemiddel i dette.

Vestlandsrådet ser at det er naudsynt for fagskolane å stå fram som utdanningsinstitusjonar med portefølje som er relevant og med høg kvalitet, som dekkjer det arbeidslivet har behov for av kompetanseheving.

Fylkesrådmannen er ikkje sikker på om færre miljø aleine vil bidra til dette, men at dei mange små fagskolane spesielt vil ha nytte av større administrative einingar.

Vestlandsrådet støtter tiltak 27,28,29 og 30

8 Finansiering og dimensjonering (tiltak 31,32,33,34,35,36,37,38)

Når utvalet såg på finansiering av fagskolesektoren kom dei fram til at det er liten samanheng i dei ulike finansieringsordningane.

Dei meiner at sektoren har utilstrekkeleg finansiering, og at finansieringssystema har ein liten grad av forutsigbarheit. Dette gjer at det er mellom anna er vanskeleg å fremje utvikling av nye tilbod, og å aktivt rekruttere til tilbod.

Vestlandsrådet er einig i utvalet si beskriving av dei negative forholda som følgjer av den mangelfulle og uoversiktlege finansieringsordningane.

Det er avgjerande at statleg finansiering dekkjer reell kostnad for dei ulike utdanningane. Fleire fagskolar, som i stor grad tilbyr tekniske og maritime utdanningar, er utstyrsintensive og difor veldig kostnadskrevjande.

Fylkeskommunane bruker difor store summar kvart år for å dekkje underfinansieringa, noko som er naudsynt for å oppretthalde eit sterkt fagmiljø. Dette er og viktig for dei kompetansebehova næringslivet i fylket har. Dette er ikkje berekraftig i lengda. Dekning av reelle kostnader og friske utviklingsmidlar er viktig for nyskaping og utvikling av nye tilbod til næringar i vekst.

«Kandidat-studentmodell med utviklingsmidlar» ser ut til å være den modellen som best dekkjer dei behov for fordeling av midlar som er nødvendig i sektoren. Dei tiltaka som er foreslått vil vi stor grad støtte, men understrekar at for å lukkas i arbeidet må fagskolane styrkas økonomisk.

Vestlandsrådet støtter tiltak 31,32,33,34,35,36,37 og 38.

Fagskolene bør:

9 Bidra til synligheit og heilheit (tiltak 39,40,41,42,43)

Utvalet meiner at fagskolane sjølv kan bidra aktivt til dette gjennom å satse på kompetanseutvikling, marknadsføring, hospitering og ulike former for samarbeid med arbeidslivet.

Vestlandsrådet er einig i dette, men vil gjerne understreke at dette stiller krav til ei økonomisk styrking av fagskolane då både kompetanseutvikling og marknadsføring kostar.

Vestlandsrådet støtter tiltak 39,40,41,42 og 43

Partane og arbeidslivet bør:

10 Bidra til synlegheit og tydeleggjere behov (tiltak 44,45,46,47,48)

Utvalet meiner at partane ikkje har stilt opp i tilstrekkeleg grad korkje i bruk av fagskolane, eller i å gjere utdanningane kjend. Utvalet trur at danning av fagråd og auking av det regionale samarbeidet vil gje partane betre høve til å engasjere seg tydelegare i fagskolesektoren.

Offentleg sektor har ikkje nytta tilbodet om helsefagskoleutdanning i den grad ein hadde forventa.

Utvalet peiker på at privat næringsliv har hatt eit større engasjement, særleg innanfor dei tekniske faga. Her har samarbeid med dei lokale fagskolene vært godt.

Vestlandsrådet meiner generelt at partane sitt engasjement for fagskolen i fylkene er bra, men at det kan bli enno betre, særleg i høve det å bidra til auke i skoleslaget sin attraktivitet.

Vestlandsrådet støtter tiltak 44,45,46,47 og 48.

U/H-sektoren bør:

11 Sikre hensiktmessig overgang og læringsutbytte (tiltak 49)

Andre kommentarar:

Fagskoleutvalet har i kapittel 8 i NOU-en ein diskusjon om å fortsette med fagskolepoeng, eller innføre studiepoeng i fagskolane. Utvalet er delt i synet på dette, og det kjem fram argument for begge syn.

Vestlandsrådet vil støtte at fagskolene får innføre studiepoeng på linje med anna tertiærutdanning.

Innføring av studiepoeng vil bidra til å auke fagskolens status og attraktivitet og vil gi bedre overgangsordningar i utdanningssystemet.

Konklusjon

Vestlandsrådet slutter seg til dei aller fleste tiltaka i NOU-2014:14 med dei kommentarane som kjem fram under kvart punkt, og meiner at dei vil bidra til utvikling av ein meir heilskapeleg politikk for fagskolesektoren, og sikre ei betre finansiering av tilboda.

Vestlandsrådet støtter ikkje utvalet sitt forslag om overføring av ansvaret for fagskolesektoren til staten, og vil heller ikkje støtte forslaget om ein så kraftig reduksjon i talet på fagskoler som det utvalet legg opp til.

Med hilsen

Odd Erik Hansgaard
sekretariatsleder

Dette dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ingen signatur.